

LLUÍS NOGUERA

Secretari general del Departament de Cultura
i Mitjans de Comunicació

«És bo que els ajuntaments
tinguin en compte les entitats
amb experiència»

4

Lluís Noguera:
«És bo que els
ajuntaments tinguin
en compte les entitats
amb experiència»

9

Molta feina a fer

10

Tipus d'IVA
i protecció de dades

12

Opinió

15

Quina política
cultural demanem
al nou govern?

16

El Círcol Catòlic
de Badalona
El G6 de Gràcia

PUBLICACIÓ SEMESTRAL

EDITA: Federació d'Ateneus de Catalunya
COORDINACIÓ: FAC (Salvador Casals) i l'Apòstrof, sccl
REDACCIÓ I CONTINGUT: l'Apòstrof, sccl (Vicenç Rabadán)
i FAC (Maria Tänzer)
FOTOGRAFIES: Italo Rondinella, Edgar Melo
FOTOGRAFIA DE PORTADA: Edgar Melo

DISSENY I MAQUETACIÓ: l'Apòstrof, sccl
CORRECCIÓ LINGÜÍSTICA: l'Apòstrof, sccl
IMPRESSIÓ: El Foli Verd, sccl
DIPÒSIT LEGAL: B- 46681-2009

Si voleu rebre Ateneus adreceu-vos a:
Federació d'Ateneus de Catalunya
Tel. 93 268 81 30
ateneus@ateneus.cat
Plaça Víctor Balaguer, 5, 1r, 08003 Barcelona

18

Esprement el temps de lleure

20

Els reptes del món ateneístic, a debat

26

Els Premis Ateneus 2009

28

Carme Garcia: «Amb la crisi calen més infraestructures, gent preparada i activitats tradicionals»

32

Recull de notícies

36

Rosa Gàmiz: «Al Círcol Catòlic de Badalona vaig aprendre l'essència del teatre»

Lluís Noguera, secretari general del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació

«És bo que els ajuntaments tinguin en compte les entitats amb experiència»

Lluís Noguera destaca que el Pla d'equipaments culturals de Catalunya (PECCat) obre una «finestra» per incloure els ateneus en el pacte entre Generalitat i món local que ha de definir les infraestructures culturals del país i l'accés de la ciutadania a la cultura.

Aquesta entrevista s'ha dut a terme al Centre Sant Pere Apòstol de Barcelona.

Quin és l'origen i el procés d'elaboració del PEC-Cat, aprovat el passat mes de març i que tindrà una vigència d'una dècada, fins al 2020?

Cal recordar que aquest pla es configura com un pla sectorial territorial, i això significa característiques i complexitats que el fan millor però, alhora, molt complex. Això emana de la Llei de política territorial del 1985, en què es pensa un país que s'havia de desenvolupar sector per sector. Però això no s'ha produït més que en temes urbanístics i d'equipaments, com el Pla de comerç. Un altre antecedent clar el tenim en el Pla d'instal·lacions esportives, també un pla sectorial. Després de tants anys, més enllà de les subvencions per fer equipaments, havíem de definir com havia de ser el nostre país culturalment. I aquí sorgeix la idea de desenvolupar un pla sectorial per definir la xarxa bàsica d'equipaments culturals del país com a instrument de col·laboració municipal, un aspecte important per la qüestió dels interlocutors.

«Els municipis, a banda dels equipaments públics, en tenen altres dels quals se'n pot fer un ús públic mitjançant convenis amb l'ajuntament»

Al llarg d'aquests dos anys de construcció del PECCat, s'ha aconseguit realment tenir clar el mapa català d'equipaments i d'interlocutors en el camp cultural?

Sempre explico l'anècdota de quan el conseller Treserras ens va preguntar: «Quants equipaments culturals tenim a Catalunya?» Van preguntar això al gabinet tècnic del Departament... Van passar dies, setmanes... i, tristament, no ho sabíem. Com podem construir una política si abans no tenim un diagnòstic? I aleshores vam començar els preparatius del PECCat, un pla que es configura com a eina de cooperació municipal. Això és important perquè, bàsicament, s'ha construït amb els ajuntaments i els seus representants: Federació de Municipis, Associació Catalana de Municipis, diputacions... Òbviament, la realitat és molt més rica que estrictament la municipal i un dels actors que ha reivindicat que no ha estat prou reconegut, però que hi és, és el món dels ateneus, dels centres culturals no públics.

Havíem de treballar amb els ajuntaments, havia de ser un pla de cooperació municipal, deixant Barcelona, d'entrada, per a més endavant, sobretot perquè el pla fos una eina d'equilibri territorial, sense barrejar la capital per la seva complexitat. Però ens adonem que els municipis, a banda dels equipaments públics,

EDGAR MELO

en tenen uns altres que poden acabar fent convenis amb l'ajuntament per fer-ne ús públic parcial o total. Identifiquem que s'ha d'obrir una finestra perquè un municipi es presenti al PECCat, a les convocatòries corresponents quan millori l'economia del país, i tenir dret que les línies de col·laboració del Departament puguin ajudar un patrimoni privat si s'ha posat d'acord amb el sector públic per afrontar el dèficit d'equipaments, que és allò que identifica el pla. A partir de la demanda lògica dels ateneus, hem obert una interlocució més directa sobre les seves preocupacions. I això s'ha explicat i madurat al llarg d'aquests dos anys amb els ajuntaments i amb altres sectors culturals col·lectius, no individuals.

El PECCat es defineix, doncs, com un pacte o marc de relacions entre administracions, però s'obre al tercer sector. Com es combina l'autonomia del sector ateneístic amb els models generals

per garantir l'accés de tota la ciutadania a la cultura?

Això inspira el PECCat: acomplir l'Estatut quant a garantir els drets de la ciutadania a la cultura, que hi apareix explícitament, i perquè defineix com a competència exclusiva de Catalunya les qüestions culturals, cosa que no comparteix l'Estat. També cal recordar que el món ateuístic i el privat tenen altres línies d'ajuda dins del departament; el PECCat no exhaureix les possibles ajudes per rehabilitar un ateneu. Però és important que hi hagi aquesta possibilitat perquè, si no, podríem trobar la paradoxa que un ajuntament arribi a un acord amb un ateneu i no pugui sol·licitar ajuts dins del PECCat. Aquesta és la virtut de la finestra que comentava abans.

Com es concreta en el Pla d'equipaments que els ateneus puguin accedir als ajuts i formar-ne part?

En el decret del PECCat hi ha un punt que s'ha d'interpretar: fer convenis per als usos dels equipaments. El patrimoni no el perd ningú, i el Pla, com a eina de concertació, impulsa aquests acords. Com es fa el conveni? El principi és que una part de l'equipament que pot rebre recursos públics, municipals, ha d'acordar quin ús públic se'n fa, i aquí hi ha moltes fórmules... El principi bàsic és que un equipament no és només per als seus socis, sinó que la resta de ciutadans ha de tenir-hi un accés que dependrà del pacte que cadascú faci.

Com a resultat dels contactes amb la Federació d'Ateneus sobre l'expressió «convenir», proposarem a la comissió mixta del Pla, on ens trobem ajuntaments i Departament, que un grup de treball expliqui les bones pràctiques sobre convenis, amb la participació dels ateneus. Em consta que hi ha molts municipis on això dels convenis es viu amb una normalitat extraordinària. Hi ha disfuncions a d'altres municipis, però la metodologia del PECCat els pot anar bé per solucionar coses i fer de mediació.

De quina manera el PECCat, que és un pla sectorial que abasta tota Catalunya, pot orientar i facilitar la mediació en municipis concrets?

Hi ha una altre element del Pla que són els plans locals, ja en la segona edició, que són la concreció del PECCat a cada municipi. Proposem que, seguint la metodologia general del Pla, es concretin les necessitats en un pla amb experts, amb diàleg amb els agents culturals locals, a partir de les inquietuds del municipi i amb els tècnics del Departament com a mediadors. Aquests plans poden ser punts de trobada i de debat. Han de ser aprovats pel ple municipal, però han de ser corroborats tècnicament pel Departament de Cultura, factor que ens permet tenir més capacitat de maniobra per millorar el pla local.

«Cal recuperar l'antiga idea del centre cultural, i els ateneus en són paradigmàtics: lloc de trobada, de proximitat, de culturització, d'alfabetització...»

EDGAR MELO

«Polítiques valentes» contra la crisi

Tot i l'actual context de crisi i les retallades econòmiques anunciades, Noguera té la convicció que cal apostar per una política «valenta i sense pors», que recuperi aquelles dinàmiques de civilitat que van aflorar els anys vint i trenta del segle passat a casa nostra per mitjà del moviment popular. «És bo que en municipis que tenen entitats solvents, amb experiència i ganes, l'ajuntament hi compti», manifesta Noguera, i afegeix que el món dels ateneus, dels centres culturals no públics, no ha estat prou reconegut en el transcurs de la història.

**La qüestió econòmica és important en els con-
venis. Les actuals retallades dels recursos púb-
lics deuen afectar les expectatives del PECCat.
Però això podria fer que molts ajuntaments es
plantegin aprofitar allò que ja existeix del sector
privat?**

Això és evident. Potser hem creat equipaments públics que no haurien calgut perquè ara són difícilment sostenibles i, també, perquè hi ha agents als municipis que gestionen tan bé o més eficientment que l'ajuntament, o amb un alt grau de consens social. Això no vol dir que l'esforç de molts ajuntaments no sigui un èxit, però també ho podrien fer d'una altra manera. Amb la nova dimensió del sector públic es veu que no vam potenciar pactes amb el sector privat o associatiu. Podem replantejar-nos models que en el seu moment no van ser possibles i que ara, necessàriament, ho han de ser. Ningú tindrà suficients recursos per tirar projectes endavant.

El PECCat també haurà de repensar tipologies d'equipaments i estàndards, perquè està pensat al final de l'època de bonança. Avui, els professionals de la cultura no podem pensar en una biblioteca i un arxiu per separat. Cal recuperar l'antiga idea del centre cultural, i els ateneus en són paradigmàtics: lloc de trobada, de proximitat, de culturització, d'alfabetitza-

ció... que avui encara és necessari en el món digital. La tendència ha estat anar segregant, i a més la dictadura va fer molt mal trencant tradicions culturals, factor que encara ara estem pagant.

La concertació entre públic i privat, en el ampli sentit del terme, és una oportunitat que fins i tot afavoreix la llei de contractes. Cal tenir molta flexibilitat, molt sentit de la realitat i de la generositat, en el sentit que això no es perdi poder. Es tracta de valorar qui pot oferir un millor servei... En el cas dels ateneus, l'atenció s'ha de fixar en l'àmbit local. En la planificació, el Govern hi té un paper, però la proximitat fa necessaris els pactes locals.

**Dins del marc dels plans locals d'equipaments,
instal·lacions municipals també podrien ser ges-
tionades per entitats del tercer sector?**

Sens dubte. Per exemple, per fer funcionar un centre cultural divers, amb espai de lectura, arxiu... cal professionals acreditats, però... pot gestionar-ho una entitat del tercer sector? Evidentment. És bo que en municipis que tenen entitats solvents, amb experiència i ganes, l'ajuntament hi compti i en parlin. Sempre serà millor que l'entitat tingui el seu patrimoni, perquè si no serà difícil ja que els concursos per a la gestió han de ser oberts. Per exemple, les festes tradicionalment les

«Serà important
que la política
sigui valenta,
sense pors,
que recuperi
dinàmiques
de civilitat [...]»
La ciutadania
ha de percebre
que una
part d'ella
s'autoorganitza»

havia muntat el poble, però avui tot és molt complex i els ajuntaments n'han assumit directament la gestió perquè, a més, hi tenen responsabilitats (seguretat, neteja...). Però qui fa moure una ciutat per celebrar un Sant Jordi, o per Sant Joan? En època de crisi s'ha de pensar d'optimitzar.

Serà important que la política sigui valenta, sense pors, que recuperi dinàmiques de civilitat: els anys vint o trenta del segle passat, el moviment popular, tant de rics com d'obreristes, van crear infraestructures pròpies, però amb el temps han servit per tothom. Es va produir un procés de civilització cultural en plena època industrial, i això ha continuat fins avui a molts llocs. Ara, això s'ha de tornar a fer compartint competències. La ciutadania ha de percebre que una part d'ella s'autoorganitza.

Parlant de compartir protagonisme, us trobeu molts ajuntaments que mantenen dinàmiques comprensibles en els primers mandats democràtics, però acaben marginant la societat civil?

Sense els ajuntaments no ens trobaríem on som, amb aquest estat del benestar també en serveis culturals. La qüestió és que en aquells municipis en què aquests serveis només els presta l'ajuntament no s'ha acabat de funcionar bé, perquè segur que hi havia alguna iniciativa i el que existeix és certa desconfiança a que no ho sàpiguen fer bé. Els ajuntaments tenen una autonomia reconeguda per la Constitució, però això no vol dir que tot ho hagin de fer ells permanentment. Per exemple, en equipaments esportius, hi ha clubs que gestionen molt bé serveis municipals, que fan inversions... Tot i que aquí hi ha socis que paguen, i una piscina no és encara una biblioteca, però potser cal anar pensant en això.

Hi ha hagut moltes reivindicacions dels ajuntaments reclamant recursos a altres administracions, però en el moment en què s'ha volgut controlar més, alguns han sentit que els trepitgen el terreny. El PECCat és un exemple d'acord entre el món local i la Generalitat, amb diàleg però també amb disfuncions. Aquesta conselleria és poc intervencionista, entre altres coses perquè el conseller té una concepció àmplia de la participació en la cultura. Altres àmbits estan més nor-

mativitzats, però en cultura, o ens hi posem d'acord o no tirarem endavant.

Potser el món ateneístic tem que la filosofia del PECCat, basada en la relació amb els ajuntaments, faci difícil la integració dels ateneus a certs municipis. De quina forma es pot fomentar l'acord i fer de mediador si hi ha problemes?

Un principi general és que el Pla no és l'única via d'ajuts per rehabilitar patrimoni dels ateneus. Però és que la conjuntura de crisi ens obliga a posar-nos d'acord. El grup de treball que esmentava abans n'és una via, a més del compromís del Departament que això esdevingui un observatori per millorar les relacions i la confiança amb la societat civil. Com a exemple, cal recordar que el pròxim setembre s'han de fer unes jornades per explicar les bones pràctiques en els convenis entre l'administració local i el món dels ateneus. I ho farem conjuntament, després que, de bona fe, vam publicar un estudi sobre aquestes bones pràctiques en què no vam consultar amb els ateneus. Com també ho farem conjuntament quan toqui plantejar la realitat de Barcelona, amb el seu Ajuntament i també amb representants de les entitats i els col·lectius de la ciutat, per definir quins són els equipaments bàsics, si estan o no coberts i allò que cal o no fer.

Molta feina a fer

Catalunya afronta el repte de sobreviure sense el reconeixement legítim del marc estatutari que entre tots hem acordat i l'impacte d'una de les pitjors crisis econòmiques viscudes des de la recuperació de la democràcia.

És evident que totes dues circumstàncies centren la preocupació de bona part de les formacions polítiques amb les que ens hem reunit per exposar aquelles qüestions que creiem que són necessàries per al món ateneístic i que reflectim en un dels principals articles de la revista que teniu a les mans. Però el seu neguit no ens pot allunyar de la necessitat de transmetre a qui pot assumir la responsabilitat de governar-nos els propers quatre anys, les dificultats que viu i pateix el nostre moviment.

Hem d'aconseguir que durant aquests propers quatre anys, aquells que ens governen tinguin ben present el món ateneístic perquè els reptes que tenim davant nostre són importants. Els ateneus haurem de resoldre l'encaix dels nostres equipaments dins del PECCat; s'ha de millorar el finançament públic, la regulació de subvencions i el seu pagament; s'ha de lluitar per crear programes d'acompanyament als ateneus que tenen menys possibilitats de desplegar les seves potencialitats al territori on treballen i, sobretot, s'ha de seguir mantenint un contacte constant amb els nostres representants polítics per fer-los adonar de la realitat d'un teixit cultural que mobilitza més de cent mil catalans però que encara té molta feina a fer per consolidar amb garanties l'encaix en el segle XXI.

Catalunya necessita d'un teixit associatiu fort en el treball i en les conviccions i en aquest camí sempre ens trobaran perquè, en moments com els actuals on els tribunals semblen voler manllevar la voluntat comuna, tinguem la força i l'estabilitat necessària per defensar l'espai de convivència que volem els catalans.

**Roger
Santiago**

*Administrador
de Gestió
de Fundacions
i Associacions, SL*

Com afecta l'IVA a les entitats no lucratives?

L'impost sobre el valor afegit recau sobre el consum i grava l'entrega de béns i les prestacions de serveis efectuades per empresaris i professionals. Com a norma general, les entitats sense finalitat lucrativa hi estan subjectes.

Moltes entitats sense ànim de lucre no tenen cap activitat econòmica, per tant, no facturen. En aquest cas, no estan obligades a fer les declaracions. Per una altra banda, les entitats que tinguin activitat econòmica estan subjectes a l'IVA, sempre que no facin una activitat declarada exempta o hagin demanat expressament l'exempció de les seves activitats estatutàries. Es pot donar el cas que una entitat dugui a terme diferents activitats i que una estigui declarada exempta i l'altra no.

Quan els ingressos subjectes a IVA no són la totalitat dels ingressos de l'entitat, l'Agència Tributària no permet la deducció total de les quotes d'IVA suportat i cal aplicar la regla de la prorrata, on es pot deduir el percentatge d'IVA igual al percentatge que representin els ingressos subjectes a l'impost.

Una cosa cal tenir clara: no a totes les entitats els interessa gaudir de l'exempció d'IVA per a les seves activitats. Cada entitat és un cas diferent i cal pensar bé la decisió de demanar l'exempció. Aquesta eximeix l'entitat de cobrar-lo i, per tant, d'ingressar-lo a l'Agència Tributària, però no eximeix l'entitat de pagar-lo. Una entitat que no fa declaracions d'IVA, es converteix en consumidor final, com en el cas de les persones físiques, que paguem l'impost però no ens el deduïm. D'aquesta manera s'incrementa el cost del bé o el servei que s'adquireix.

COM AFECTA LES ENTITATS

A les entitats sense activitat econòmica els ingressos provenen de subvencions, donacions, quotes de socis, etc. Són consumidors finals i paguen IVA; per tant tots els béns i serveis s'encareixen en el percentatge de l'impost, sense que se'l puguin deduir. Si facturen, aquest fet representa un avantatge vers la competència, ja que si el comprador és consumidor final, s'estalviarà la quota de l'IVA. Pel que fa a les subvencions, davant del fet de suportar tot l'impost, les administracions públiques solen acceptar l'IVA com a part subvencionable. Això fa que més o menys el 15% de l'import de les subvencions serveixi per pagar l'IVA.

Les entitats que facturen per alguna activitat no exempta i que, d'altra banda, solen tenir altres ingressos sense IVA, com s'ha dit, han d'aplicar la regla de la prorrata. Ara bé, el fet de dur a terme alguna activitat no exempta de l'impost fa que les administracions només admetin l'import sense l'IVA, perquè pensen que tot l'IVA suportat es dedueix de l'IVA repercutit i que, per tant, no és una despesa de l'entitat. Però això no és així, ja que això representa que, per justificar la subvenció, l'entitat ha d'assumir la quantitat de l'IVA dels seus fons propis, que només en recuperarà una part.

Es pot treure la conclusió que el sistema d'aquest impost penalitza les entitats, ja que no els permet deduir-se tot l'IVA. A més, en les que només reben ingressos no subjectes, una part de les subvencions no va dirigida a les activitats, sinó que subvencionen l'impost. En el cas de les entitats que liquiden IVA, han de fer una despesa més gran per tal de poder justificar la subvenció i aquest IVA no el poden deduir.

**Patricia
Julia**
*Advocada
de SeInProDat*
www.seinprodat.net

Què és la Llei orgànica de protecció de dades?

Aquesta llei té com a finalitat protegir els drets fonamentals dins l'esfera personal. Entre aquests drets hi ha, per exemple, el dret de l'honor, la intimitat i la pròpia imatge. Per tant, la Llei orgànica de protecció de dades (LOPD) limita i regula l'ús de la informàtica i altres tècniques i mitjans de tractament de les dades de caràcter personal dins del tràfic mercantil.

És important treballar d'acord amb la LOPD perquè les sancions que en preveu l'incompliment no distingeixen entre grans i petites empreses. És a dir, les entitats corren el risc d'haver-se d'enfrontar amb sancions desmesurades. La llei afecta totes les entitats que mantinguin i tractin dades de caràcter personal, com són una llista de treballadors, clients, proveïdors, etc., tant en sistema informàtic o en paper.

Es considera una dada de caràcter personal qualsevol informació numèrica, alfabètica, gràfica, fotogràfica, acústica o de qualsevol altre tipus, susceptible de ser recollida, registrada, tractada o transmesa i que faci referència a una persona física identificada o identificable.

El responsable del conjunt d'informació de les dades de caràcter personal està obligat a adoptar les mesures tècniques i organitzatives de seguretat que garanteixin la integritat, disponibilitat i confidencialitat de les dades.

Amb la normativa vigent, tots els fitxers han de tenir unes mesures bàsiques de seguretat, que a grans trets engloben dades com el nom, els cognoms, l'adreça; quant a les dades de nivell mitjà, hi ha totes aquelles de caràcter financer, d'infraccions administratives,

penals, violència de gènere, etc., i, per últim, les de nivell alt són les de salut, ideologia, religió, etc. Els tres nivells són acumulatius, que vol dir que si l'entitat té dades de nivell alt, haurà d'adaptar les mesures de nivell bàsic, mitjà i alt.

L'ADAPTACIÓ A LA LLEI

Cada cas és diferent, però com a esquema podríem dir que els punts mínims per adaptar-se a la LOPD són la inscripció dels fitxers a l'Agència de Protecció de Dades; l'elaboració del document de seguretat on es reflecteixen les mesures; la regularització de contractes amb tercers que accedeixin i/o tractin dades del fitxer; el deure d'informar els afectats sobre la finalitat de les seves dades i dels seus drets d'accés, rectificació, oposició i cancel·lació; en el cas que l'entitat disposi de web, l'elaboració d'una política de privacitat, avís legal, altes a butlletins informatius, etc., i la redacció de clàusules informatives segons el sector en què ens trobem i el nivell de l'entitat, ja que la llei, en funció del tipus de dades, ens obliga a tenir el «consentiment tàcit», «expres» o «expres i per escrit».

En general hi ha un elevat grau d'incompliment de la normativa, sigui per desconeixement o bé la falta de comprensió. També hi ha la creença que havent declarat un fitxer ja s'està regularitzat.

Per últim, regularitzar-se depura i delega responsabilitats en tots els usuaris que manipulen el fitxer. A més, la regularització comporta optimitzar els recursos i, per tant, una millor eficàcia del sistema de treball, per la imatge que es transmet als clients i per garantir la integritat, disponibilitat i confidencialitat de les dades.

Cap a un institut de la cultura popular i l'associacionisme

A començament dels anys vuitanta es va celebrar el Congrés de la Cultura Popular Catalana. Va ser una experiència única que va sorprendre els mateixos organitzadors per la quantitat de participants, i el volum i la qualitat de les comunicacions que s'hi van presentar. Una de les conclusions d'aquell primer congrés va ser el mandat a l'administració catalana de crear un institut de cultura popular. Per les raons que sigui, que ara no cal esmentar ni comentar, el govern d'aleshores no va poder, no va voler o no es va atrevir a fer-ho. Amb aquesta mancança, la cultura popular va passar a ser, i és encara, la parenta pobre dins del Departament de Cultura, sense cap tipus d'organisme propi, fins a la creació del Centre de Protecció de la Cultura Popular i Tradicional de Catalunya (CPCPTC).

No explicarem el pelegrinatge del CPCPTC des de la seva creació fins ara (canvi d'ubicació unes quantes vegades, poc pressupost, poc personal, etc.). La història ja està escrita i, per tant, ara parlar-ne més no arreglarà el que ja s'ha fet.

És lluny de la meva intenció fer veure la trajectòria del CPCPTC com una cosa negativa, sinó tot el contrari, penso que la seva evolució ha estat positiva i que ha rendit un gran servei a la cultura popular i a l'associacionisme català. Per tant, sempre hi haurà un abans i un després del Centre. Ara bé, la situació de la cultura popular i l'associacionisme ha canviat molt des de la creació del CPCPTC. Fruit de les conclusions del Congrés de Cultura Popular que abans esmentàvem, les diferents associacions s'han anat ajuntant en federacions i coordinadores, fet que no s'havia aconseguit mai en els més de 100 anys de la seva existència. Aquesta situació fa que des del món de la cultura popular es reclamin nous serveis a l'administració, que ara per ara el Centre no està en condicions d'assolir.

Per tot això, des de les Federacions ha sorgit la demanda, cada vegada més contundent i unànime, de

demanar la creació d'aquell Institut que ja reclamava el Congrés de Cultura Popular. Un organisme independent, amb forta participació del món associatiu, amb pressupost propi i amb òrgans de direcció no supeditats al govern de torn. Un institut on tots ens sentim representats, que ens acompanyi en tots els processos de renovació que ens calen, que ofereixi ajut, no només econòmic, també material i humà.

Ara, a les portes d'unes eleccions al Parlament de Catalunya, cal reclamar a totes les forces polítiques que s'hi volen presentar el seu compromís amb aquesta petició, El Centre va crear-lo el Parlament, i el Parlament ha de ser qui el transformi amb el futur Institut de la Cultura Popular i l'Associacionisme. De fet el nom no és el més important, el que cal és que tots ens el sentim nostre i sobretot que ens doni el servei que mereix la cultura popular.

Pere-Joan Pujol,
president de la Federació d'Ateneus

«Des de les federacions ha sorgit la demanda cada vegada més contundent i unànime de crear aquell institut que ja reclamava el Congrés de Cultura Popular»

Entre la indústria cultural i el servei social

No fa gaires dies que el conseller Treserras afirmava que és difícil que la societat s'adoni de l'impacte econòmic de la cultura i en copsi la dimensió de servei social. Entre el foment de les indústries culturals i els programes d'integració d'immigrants, de promoció del voluntariat o els cursos artístics per a gent gran, hi ha, però, un espai intersticial de creació i reflexió crítica on poden germinar les llavors de futures formes culturals, un espai que necessita suport institucional. Els creadors i artistes no professionals necessiten espais on crear i entorns on trobar-se i treballar junts. Però, actualment és més fàcil que una empresa de gestió cultural rebí un ajut de la Generalitat per fer un festival de rock que no pas que una entitat com la que presideixo obtingui suport per a un taller creatiu interdisciplinari sobre les ciutats contemporànies.

Entre Hollywood i la Patum hi ha un espai on la cultura no és ni mercat ni servei social, un espai d'interrogació amb persones inquietes, que volem que el Govern també ens escolti.

Adela Farré,
presidenta d'Amics de les Arts i
Joventuts Musicals de Terrassa

Les xarxes socials: els ateneus del segle XXI

El moviment ateneístic ha contingut dins les seves seves físiques una funció indispensable en la cohesió social d'aquests últims segles. Ni la iniciativa pública ni la privada han pogut afegir al mercat un punt de trobada i de reunió amb els lligams comunitaris que avui ofereixen els ateneus. Les noves xarxes socials, però, estan canviant la nostra manera de relacionar-nos i estan començant a ocupar l'espai de funcionalitat que tants anys s'ha assignat als ateneus. Cal, però, analitzar a temps què ens deixem pel camí en aquests

«ateneus virtuals». Quina comunicació interpersonal perdem entre pantalles? Cap on ens duu l'excés d'informació? Quins valors seran els fonaments d'aquesta nova era? Les xarxes 2.0 seran un contenidor immens d'idees, però només esdevindran un invent reeixit si contribueixen a estimular aquella empenta tan nostra, aquelles ganes d'associar-nos, i eviten que es produeixi el resultat contrari.

Jordi Sadurní,
soci i membre de la Junta
del Centre de Llorenç del Penedès

La situació actual dels ateneus

El Centre Moral d'Arenys de Munt és una associació cultural que ha estat capaç de dotar-se d'una massa social prou àmplia i diversa que, des dels nostres orígens, ens ha permès d'oferir un ampli ventall d'activitats cívicosocials, culturals, humanístiques, assistencials, esportives i recreatives, sense haver de dependre excessivament de les administracions. De fet, els nostres socis són el patrimoni més important, ja que són el motor de l'entitat proposant, organitzant i participant activament de les activitats.

Venim d'una etapa on les administracions públiques ens havien acostumat a oferir

gratuïtament multitud d'esdeveniments culturals, convertint la ciutadania en mers espectadors, cosa que suposava un greuge comparatiu per a les entitats privades. En aquests moments, som pocs els que podem continuar oferint cultura a la ciutadania perquè disposem d'actors organitzats, motivats, compromesos i capaços de suplir el paper que ha deixat de fer l'Administració. Hem d'aprofitar el desconcert per reivindicar-nos i fer sentir la nostra veu com a autèntics dinamitzadors culturals del país.

Montserrat Fontbona i Missé,
presidenta del Centre Moral
d'Arenys de Munt

Quina política cultural demanem al nou govern?

La Federació d'Ateneus ha demanat a tres entitats que manifestin què esperen de les polítiques culturals que ha d'impulsar el nou govern que surti en les properes eleccions parlamentàries. Aquestes són algunes de les idees exposades.

XAVIER ERITJA

President de l'Ateneu Popular de Ponent de Lleida

A Catalunya, el fet cultural sempre ha tingut una component de transformació social que ara, més que mai, cal tenir molt present. Entendre la cultura com un mitjà de construcció ciutadana i de transformació social és clau per diagnosticar les necessitats actuals.

En aquest sentit, pren rellevància la necessitat d'articular des de la societat civil organitzada noves propostes per tal de fer front a la manca de discurs i lideratge de la classe política. L'experiència històrica corrobora que Catalunya només pot tirar endavant si la pròpia societat pren partit de la vida pública del país. I hem de ser conscients que estem en un moment de canvis i transformacions socials molt profundes.

Avui, des de les entitats socioculturals s'està impulsant el debat social més alternatiu. Propostes com les Consultes Populars estan encapçalades, en la seva majoria, per entitats de caire social i cultural. Per això, les propostes del nou govern haurien d'impulsar els ateneus com a espais de debat social. També cal fomentar les activitats que permeten treballar transversalment per optimitzar els escassos recursos de què disposem i reforçar les estructures de la societat civil organitzada. Finalment, cal posar en valor aquelles propostes originals i fomentar la participació i el compromís amb la societat.

JOSEP MIQUEL GOYTA

President del Casino del Centre de l'Hospitalet de Llobregat

Darrerament els aires no són molt favorables i les retallades semblen inevitables. S'hi haurà de posar imaginació... I demanar intangibles, que potser seran més fàcils d'assolir.

Seria bo que la política cultural de l'administració no competís amb les entitats socioculturals, sinó que canalitzés una part de la pròpia cartera d'actes, a través d'una programació d'activitats que es recolzés en la nostra xarxa. Això ens permetria treballar al costat de la força de l'administració i del voluntariat privat.

Aquesta voluntat ben conduïda permetria complir aquest objectiu que està tan de moda: «eficiència i eficàcia», dos conceptes que, junts, poden resoldre la manca de recursos i ajudar-nos a assolir molts objectius i cobrir moltes necessitats.

ERIC DEL ARCO

Coordinador de la Societat Cultural L'Espiga de Les Corts de Barcelona

Nosaltres som una entitat petita, amb dos-cents cinquanta socis d'un barri de Barcelona. Som l'única entitat cultural amb local propi i el funcionament recau en els mateixos socis, que treballen voluntàriament.

Desitgem que la política cultural del nou govern sigui un acostament a la realitat dels ateneus i casals, voldríem saber que ens escolten i que creuen en nosaltres. Això requeriria una reorganització perquè no es produís, sobretot des de política municipal, una competència deslleial cap als projectes que impulsem entitats som la nostra. Defensem un treball en equip entre Administracions i ateneus i casals, basat en el fet que les entitats som amateurs en la gestió i necessitem el seu suport. Esperem, doncs, que la Generalitat potencii aquestes idees per tal que els ajuntaments, que són els nostres interlocutors diaris, les apliquin.

'RENOVEM EL TELÓ' AL CÍRCOL CATÒLIC DE BADALONA

La secció dramàtica del Círcol Catòlic de Badalona, amb més de cent anys d'història, està duent a terme una renovació de la caixa escènica del teatre, que es materialitzarà, d'entrada, amb un teló nou abans de final d'any. La campanya «Renovem el teló», que va tenir el tret de sortida el passat mes de febrer, compta amb l'actuació altruista d'actors i actrius de renom, com Joan Pera, Lloïl Beltran i Celdoni Fonoll, Miquel Àngel Ripeu i el músic de Badalona, Xavi Lozano.

Aquest canvi de teló vol ser el punt de partida de tot un conjunt de millores a la caixa escènica (cames, bambolines, teló...) que, entre altres objectius, també s'ha adaptat a la normativa actual. I amb aquesta idea, a més de comptar amb la col·laboració de professionals, s'esperen les aportacions de ciutadans i ciutadanes que vegin la proposta amb bons ulls.

Durant el primer semestre d'enguany ja s'ha pogut gaudir de l'actuació de Joan Pera, al febrer; Lloïl Beltran, amb Celdoni Fonoll, i Miquel Àngel Ripeu –conegut pels programes de televisió com *Polònia* o *Crackòvia*–, al març, i el músic Xavi Lozano, de la banda Tactequeté, a l'abril. Aquest conjunt d'actuacions s'ha clos amb la participació del grup de gospel de Badalona, Sentit.

La presidenta del Círcol, Anna Pruneda, fa una valoració molt positiva de les funcions que s'han dut a terme fins ara, que només han patit una aturada a causa del gran nombre d'activitats que han tingut lloc a Badalona per les Festes de Maig. Amb la idea de poder reprendre el projecte a la tardor, Pruneda agraeix la participació de tothom i l'assistència del públic, alhora que destaca el fet que tothom estigui d'acord en la reivindicació dels teatres populars, és a dir, les sales que no pertanyen ni a l'administració ni a empreses.

UNA ENTITAT AMB MOLTA HISTÒRIA

La secció dramàtica del Círcol és tan antiga com la mateixa entitat i programa, des de fa més de noranta anys, la representació nadalenca d'*Els Pastorets*, a més d'organitzar des del 1981 el Concurs de Teatre Amateur, amb el Premi Enric Borràs. Actualment, aquesta secció està formada per uns cinquanta actors i actrius, que representen al voltant de cinc obres per temporada.

En tots aquests anys d'història, el Círcol ha aportat grans noms al teatre català, ja que n'han sortit artistes com Rosa Gà Miz (de la qual podeu llegir una entrevista en aquesta mateix número d'*Ateneus*) o Mercè Arànega, entre d'altres.

Miquel Àngel Ripeu és conegut per les seves actuacions a la televisió

El músic badaloní Xavi Lozano va fer sonar els seus instruments a l'abril

Joan Pera fou l'actor que començà la campanya

UNA ALIANÇA DE SIS BRAÇOS

Ara fa 7 anys, sis entitats del barri barceloní de Gràcia van decidir unir esforços i van constituir el G-6, un col·lectiu d'entitats culturals del barri. Els Lluïsos de Gràcia, el Centre Moral i Instructiu de Gràcia, el Cercle Catòlic de Gràcia, la Fundació Orfeo Gracienc, la Federació de Colles de Sant Medir i la Federació de Festa Major col·laboren des de llavors per multiplicar els avantatges, descomptes i promocions dels seus socis.

L'experiència del G6 és exemplar. Aquest col·lectiu, que de moment no té una forma jurídica específica, ha aconseguit el propòsit inicial: socialitzar els avantatges de cada una de les entitats integrants de manera que els socis de qualsevol entitat poden accedir als descomptes de la resta, com si en fossin membres directes. «Si sumem els socis de cada entitat, el G6 podria arribar a aglutinar fins a 7.000 socis, ja que les entitats neuràlgiques de les festes de Sant Medir, integren milers de socis, amb diferents graus d'implicació», explica Carlos Pablo, actual president del G6.

Sense disposar d'una línia estratègica a llarg termini, el G6 teixeix col·laboracions i activitats noves cada any i s'adapta a les necessitats que van sorgint. Algunes de les iniciatives que han tirat endavant més d'una vegada són la presentació conjunta a la Mostra d'entitats del barri, organitzada cada dos anys pel consistori, o la confecció d'un programa d'activitats comú per a les festes de Nadal. L'objectiu d'aquesta aliança, però, va més enllà d'aquestes activitats: «El més important és visualitzar-nos amb més força davant de les administracions: és diferent parlar en nom de 500 persones, que en nom de 7.000», manifesta Carlos Pablo. La constitució jurídica del col·lectiu és a sobre de la taula. Mentrestant, però, les entitats integrants es reuneixen cada mes per dibuixar sinergies i cada dos anys accedeixen a la presidència del col·lectiu, de caràcter rotatori.

EL PRIMER FRUIT

«Com que quatre de les entitats que integren el G6 disposen d'un patrimoni que cal rehabilitar, un dels primers objectius que es va fixar el col·lectiu va ser treballar en xarxa per sol·licitar conjuntament una subvenció», explica Jordi Casassas, un dels artífexs del col·lectiu. Aquell objectiu va tenir el seu fruit, ja que arran d'una negociació van aconseguir una subvenció de la Generalitat per elaborar un estudi arquitectònic de les reformes que cal dur a terme als diferents equipaments. Avui, set anys després d'haver plantat la primera llavor, el G6 s'ha convertit en allò que volia ser quan va néixer: «Hem esdevingut una veu única i un referent de la vila, tant per a la ciutadania com per a les administracions», afirma Casassas.

Estand conjunt del G6 a la mostra d'entitats

Sopar conjunt de juntes del G6

Membres del G6

Mostra d'entitats

Esprement el temps de lleure

Viure el lleure de manera diferent: aquest és el propòsit de molts ateneus. Entitats com ara agrupaments escoltes, grups excursionistes, esblais o casals infantils i juvenils que ideen propostes per aprofitar el temps de lleure, des d'una vessant educativa i participativa, convertint-lo en un temps gratificant per a tots, petits i grans. Vegeu-ne algunes de les propostes més variades.

1

2

3

4

5

6

- 1 Centre de Lectura de Reus
- 2-3 Societat Cultural Sant Jaume (Premià de Dalt)
- 4 Lluïsos de Gràcia (Barcelona)
- 5 Ateneu CR de Santa Maria de Montbuí
- 6 La Farinera, ateneu del Clot (Barcelona)

Els reptes del món ateneístic, a debat

Cinc representants polítics opinen sobre les polítiques culturals que han de regir el futur dels ateneus

La proximitat de les eleccions del Parlament de Catalunya, previstes per la propera tardor, és possiblement un context immillorable perquè el món ateneístic s'aturi a reflexionar sobre el futur que s'albira en l'àmbit cultural català. Des de la Federació d'Ateneus s'ha demanat als representants dels principals grups polítics amb representació parlamentària que expliquin els respectius punts de vista sobre algunes qüestions cabdals del l'àmbit cultural i ateneístic de casa nostra, moltes de les quals requereixen avui un procés de redefinició. Aquests han opinat sobre el finançament, una de les pedres angulars del món ateneístic, que engloba una possible llei de mecenatge, els incentius per a la contractació laboral, les subvencions i els impostos, però també han parlat del patrimoni i d'una possible reforma del Pla ateneus, així com del Pla d'equipaments culturals de Catalunya (PECCat, 2010-2020), aprovat el març passat. Paral·lelament a aquestes qüestions indefugibles, els representants dels diferents grups polítics també han matisat com imaginem que hauria de ser el reconeixement públic dels ateneus. A través de cinc reflexions descobrirem totes les cartes que es despleguen sobre la taula.

Carta de CIU per als ateneus

SUMAR ESFORÇOS, TREBALLAR PLEGATS

A Catalunya, hi ha ganes de canvi. És una sensació que ens està transmetent molta gent, i el nostre propòsit és transformar aquest sentiment, aquesta voluntat, aquesta necessitat en un projecte polític que ho aglutini i pugui fer realitat el canvi.

I si hi ha ganes de canvi al país no és per fer un canvi de cares simplement, sinó per dur a terme un canvi de polítiques i un canvi profund. Aspirem a un govern fort i cohesionat, amb lideratge, amb un projecte de país i amb les idees clares, un govern dels millors. Aspirem a un canvi per afrontar millor els reptes que té plantejats el país, començant per la crisi econòmica i les seves conseqüències socials.

Però també aspirem a un canvi per defensar un altre model de país, basat en uns valors que en els darrers anys en massa ocasions s'han volgut menysprear des del Govern. No és un tema menor perquè d'aquest model de país i sistema de valors en penjaran unes determinades decisions i, per tant, podríem dir que aquests elements ho impregnen i ho condicionen tot.

Creiem en la gent del país. Hi creiem molt. En la seva empenta, l'emprenedoria, la tenacitat, l'esforç i la capacitat de superar situacions complicades del poble de Catalunya. I aquest tret distintiu hi és a tots els sectors socials. Per això, afirmo que ens en sortirem, d'aquesta situació complicada en què estem. Sempre ha estat així i ho continua sent. I com que hi confiem, també tenim molt clar que el Govern ha d'estar al costat de la gent i de la societat civil. Fer-li les coses fàcils, ajudar-la a materialitzar

iniciatives, estar al seu costat quan ho passa malament, i no contribuir a fer-li la traveta. Per desgràcia, al llarg dels darrers anys massa cops ha estat així, i com a país no ens ho podem permetre.

Aquesta confiança també ens fa defensar que administració pública i societat civil treballin de la mà, que col·laborin i actuïn coordinadament, i allà on no arribi una, hi arribi l'altra. Lluny de l'obsessió de fer arribar l'administració a tot arreu, per què

Artur Mas,
president de CIU
i secretari general de CDC:

Aquest canvi, en el cas dels ateneus, passa perquè el Govern els tingui en compte i els incorpori a l'hora de planificar nous equipaments al territori. Passa perquè a través d'un model de coparticipació els ajudi a ser viables i que la seva presència reverteixi en el conjunt de la societat, i destini també línies d'ajut perquè posin al dia les instal·lacions.

no optem per un model on cadascú pugui jugar el seu paper? Aquesta manera de fer la defensem també a l'educació, la sanitat i la cultura.

El nostre país té una valuosíssima xarxa d'equipaments culturals, gràcies a l'esforç del teixit associatiu i de molta gent al llarg de molts anys. Paral·lelament, massa sovint, veiem que com molts ajuntaments o el mateix Govern amb l'aprovació del Pla d'equipaments culturals de Catalunya (PECCat), en lloc d'aprofitar aquest actiu del país, el posen en risc. El Govern es proposa fer arribar la cultura a tots els racons amb més i millors equipaments, una iniciativa lloable, però en lloc de sumar i de tenir en compte totes les sales que ja hi ha a Catalunya, les ignora, i amb aquest gest les aboca a una situació encara més complicada. Té sentit construir un nou teatre públic si a dos-cents metres hi ha un ateneu, per exemple? Sota el nostre prisma és un error, i a més, un flac favor a les escasses finances públiques.

Allà on ara hi ha desconfiança i traves, aspirem a oferir la mà estesa, teixir complicitats i ajudar. Sabem que moltes entitats culturals, com els ateneus, tenen dificultats per conservar i posar al dia les instal·lacions, però al mateix temps, com deia, són un actiu valuós del país per apropar la cultura als ciutadans. Per tant, el que cal abans que res cal és canviar, i sobretot, la mentalitat. Per sumar esforços i construir plegats.

En definitiva, volem un canvi a Catalunya perquè creiem que Catalunya es mereix un altre govern. Volem un govern que treballi incansablement perquè la iniciativa i la vitalitat de la gent ens permeti avançar cap a una Catalunya més forta, una Catalunya millor, una Catalunya que vegi amb esperança el futur.

ARTUR MAS

Carta del PSC per als ateneus

EL PAPER DELS ATENEUS

El paper dels ateneus a Catalunya és cabdal per entendre com es va desenvolupar un ampli entramat social que va reivindicar a principis del segle xx la nostra cultura i la va fer reviure en el context social d'aquell moment. Ara, en ple segle XXI, quan ja hem esdevingut una societat democràtica, el paper d'aquests continua sent essencial per promoure la cultura i el debat polític a la societat. Són els que serveixen, en un temps en què tot està globalitzat, per crear cohesió i sensació de pertinença a un municipi o territori.

«Apostem per una col·laboració estreta entre les administracions locals i els ateneus, que complementen l'oferta pública de serveis i se'ls pot considerar d'interès local a efectes socials i fiscals»

En ple segle XXI la tasca dels ateneus és tan important com abans o més, però ara la realitat és una altra. La indústria cultural i l'ús de les noves tecnologies, que permeten un consum cultural individualitzat, posen entrebancs a la seva supervivència. Per

aquest motiu, des de les administracions s'ha d'ajudar a la vocació de servei públic que tenen aquestes entitats. Unes entitats que sovint, però, es troben amb dificultats: gestionar una programació estable amb un pressupost mínim, la necessitat d'adaptar edificis centenaris a normatives urbanístiques que suposen inversions importants. Per superar aquestes situacions, des del mateix moviment ateneístic s'han reclamat en diverses ocasions ajudes estables.

Des del PSC apostem per una col·laboració estreta entre els ateneus i les administracions locals, ja que complementen l'oferta pública de serveis i se'ls pot considerar d'interès local a efectes socials i fiscals. De fet, són diverses les experiències d'ateneus i ajuntaments que han establert diferents nivells de col·laboració per poder assegurar la continuïtat de les activitats que s'hi fan i que són d'interès per a la ciutadania.

D'altra banda, tenint en compte les necessitats d'adaptar molts dels edificis centenaris on s'emmarca l'activitat ateneística a la llei general i les normatives municipals, que els obliguen actualment a complir tota una sèrie de requisits i condicions perquè són locals de concurrència pública, l'Administració autonòmica s'haurà de plantejar el repte d'aprovar un pla que permeti donar compliment a les normatives d'accessibilitat, seguretat i mesures contra incendis. Cal tenir present que no es tracta d'una imposició per caprici, sinó de servir la responsabilitat dels seus responsables. En relació amb aquesta qüestió, cal recuperar el Pla d'ateneus que es va impulsar durant el mandat 2003-2006. En el camí

de millorar entre tots la precària situació d'alguns dels ateneus catalans també es pot plantejar la necessitat d'incloure'ls com a beneficiaris en futurs plans d'ocupació de la Generalitat.

MONTSERRAT TURA

**Montserrat Tura,
secretària de Cultura
i Audiovisuals del PSC:**

L'Administració autonòmica s'haurà de plantejar el repte d'aprovar un pla que permeti donar compliment a les normatives d'accessibilitat, seguretat i mesures contra incendis. (...) Cal recuperar el Pla d'ateneus que es va impulsar durant el mandat 2003-2006.

Carta d'ERC per als ateneus

EL PECCat ÉS UNA EINA I TAMBÉ UNA OPORTUNITAT

El mecenatge cultural al nostre país ha estat una de les constants històriques que ens ha d'enorgullir. La iniciativa civil és un dels pilars fonamentals que ens han permès, probablement per la manca històrica d'administracions pròpies, disposar d'un teixit d'equipaments culturals divers i prestigiats. Fruit de l'anàlisi d'una proposta de llei de mecenatge a Catalunya s'ha constatat que el mecenatge cultural ha de partir d'incentius econòmics per a aquelles empreses que decideixen col·laborar amb la xarxa cultural catalana. Sent conscients que la capacitat de regulació de la Generalitat en matèria fiscal és limitada per l'Estatut vigent i que l'impost de societats està íntegrament regulat per l'Estat espanyol, sembla difícil plantejar una llei de mecenatge amb capacitat competencial per proposar incentius suficients per al sector. Tot i així, els representants polítics no hem de desistir de provar de fer realitat aquesta llei.

La importància dels ateneus com a espais de trobada, dinamització cultural i intercanvi social és ben reconeguda i el Departament de Cultura promou les activitats, el funcionament i el manteniment dels ateneus a través de l'atenció que hi dediquen diverses línies de subvenció per a programació i per a inversió, així com a través de les actuacions derivades del Fons de Caixes. La idea d'establir una convocatòria exclusiva per al manteniment ordinari dels ateneus, no obstant, podria permetre centralitzar aquests esforços, donant una resposta específica, encara que és necessari sospesar-ne la viabilitat atenent la rellevant diversitat sociocultural i l'ampli volum associatiu. El suport públic, doncs,

s'hauria de dirigir a l'associacionisme propietari de l'equipament, especialment als béns catalogats com a patrimonials, per actualitzar-ne i millorar-ne les instal·lacions, invertint de forma proporcional a la dimensió de l'entitat, el volum d'activitat i l'interès patrimonial de l'edifici. Tanmateix, la projecció comunitària, la clara vocació pública i l'arrelament local de la realitat que representen els ateneus, es podria concretar en un marc on hi participessin els municipis de forma equitativa en el finançament, en un esquema d'inver-

Joan Puigcercós, president d'ERC:

Lluny d'una concepció rígida, el PECCat preveu la creació d'una comissió de seguiment i avaluació dels objectius i les actuacions, integrada per representants de les institucions culturals i per professionals i experts. Per altra banda, a través dels plans locals d'equipaments, els municipis podran homologar els seus mapes d'equipaments locals i plantejar la realització d'equipaments que no hagin estat assignats prèviament. Finalment, el Pla preveu una revisió global a la meitat del seu període de vigència.

sió per terços, que inclogués l'entitat, i el Govern de la Generalitat.

Pel que fa a les propostes sobre impostos i finançament bancari (establir línies de crèdit a través de l'ICF sense interès i sense aval), el president d'Esquerra, Joan Puigcercós, ja va expressar als representants de la Federació d'Ateneus la coincidència del partit amb el plantejament de la Federació i la necessitat de treballar en aquesta línia la propera legislatura.

Les actuacions per al manteniment i l'arranjament dels ateneus es podrien vehicular a través de línies d'ajuts, així com amb una fórmula de finançament a terços. Per altra banda, una solució per a les intervencions generals i les actuacions estructurals en els equipaments és el Pla d'equipaments culturals de Catalunya 2010-2020. És una oportunitat que s'adreça a equipaments públics, i també als privats, especialment en els municipis, deficitaris en infraestructures culturals. En aquest supòsit, el Pla aplica el criteri d'autonomia local i el principi de subsidiarietat, facultant el municipi perquè els consideri equipaments de referència, a través de convenis i combinant un ús públic de l'espai. Aquesta fórmula és especialment indicada per a aquests equipaments associatius privats amb vocació pública, ja que els ajuda a resoldre problemes de rehabilitació del patrimoni. És d'una via positiva per als ateneus que ja s'aplica a municipis com Banyoles, el Vendrell o Guissona, amb la col·laboració de la Generalitat.

El Pla d'equipaments és una eina de planificació fruit d'un intens procés d'inventari i de debat, que ha permès descriure el parc actual d'equipaments a Catalunya, les seves mancances i necessitats.

JOAN PUIGCERCÓS

Carta del PPC per als ateneus

A FAVOR DEL MECENATGE CULTURAL

Catalunya sempre ha estat la seva societat civil. Quan l'administració no donava resposta a les necessitats dels ciutadans, la societat civil s'articulava i oferia, amb gran eficàcia i eficiència, una xarxa social, cultural i educativa pròpia de les democràcies més avançades d'Europa. Actualment tenim l'obligació que l'impuls continuï viu. Els ateneus formen part d'aquesta tradició cultural de la nostra societat civil que s'ha de mantenir viva i s'ha d'impulsar.

«Cal impulsar un Pla d'ateneus en la propera legislatura que s'incorpori al PECCat i un pla de dinamització dels immobles i de la vida dels nostres ateneus mitjançant l'accés a crèdit oficial a través de l'ICF»

Per això, no acabem d'entendre la voluntat estatalista d'un govern tripartit que ha oblidat completament la societat civil. Una bona prova ha estat la redacció del PECCat, que no ha tingut en consideració tota la xarxa i el potencial cultural català. Els ateneus han quedat exclosos, com han quedat excloses, per exemple, moltes sales privades de música que mantenen la música en viu en el nostre país. Això no pot ser un oblit ja que obre la porta per la creació per part de l'administració d'entitats públiques que fan una competència deslleial a uns dels elements de la nostra identitat cultural.

Des del Partit Popular de Catalunya pensem que en la propera legislatura cal impulsar un Pla d'ateneus que s'incorpori al PECCat i un pla de dinamització dels immobles i de la vida dels nostres ateneus mitjançant l'accés a crèdit oficial a través de l'ICF. Ho podem fer si complim amb la resolució parlamentària, realitzada a proposta del nostre partit d'augmentar el 2% el pressupost cultural de la Generalitat. A més, els populars tenim pràcticament finalitzada al Congrés dels Diputats una proposta de llei de mecenatge que haurà de servir perquè Catalunya i tot el conjunt d'Espanya tinguin un entorn molt més favorable al mecenatge cultural del qual els ateneus es puguin beneficiar.

ALÍCIA SÁNCHEZ CAMACHO

**Alícia Sánchez Camacho,
presidenta del PPC:**

La redacció del PECCat no ha tingut en consideració tota la xarxa i el potencial cultural català. Els ateneus han quedat exclosos, com han quedat excloses, per exemple, moltes sales privades de música.

Carta d'ICV-EUiA per als ateneus

COMPTEM AMB VOSALTRES!

La cultura és un dret, individual i col·lectiu. ICV-EUiA es reafirma i compromet en aquest dret i, per tant, considera la cultura com una pota més de les polítiques de benestar i en la centralitat de les polítiques públiques. Aquest dret comporta, entre d'altres, el dret a la llibertat de creació, el dret a la participació de la societat en els processos de decisió cultural, el dret a l'expressió de la diversitat, el dret a la informació i la capacitat de fer-nos més lliu-

«Apostem pel tercer sector cultural i, per tant, ens calen impulsar propostes de millores mitjançant programes específics i la implementació o exempcions de línies financeres»

res i crítics. En definitiva, entenem la cultura com una eina de transformació social i per tant hem de centrar les seves polítiques amb la garantia de l'accés cultural a tota la ciutadania vingui d'on vingui, visqui on visqui. A ICV-EUiA pensem que la cultura ha de jugar un paper actiu i de primer ordre en l'establiment de vincles i xarxes socials en el territori, atorgant identitat al

territori i actuant de catalitzador del projecte municipal. Passar d'uns quants grans equipaments, d'unes quantes actuacions, i gairebé sempre metropolitanes, al protagonisme de les xarxes, de la creació, del pensament, del coneixement, del saber, de la formació i l'aprenentatge i de la transversalitat de la cultura. En aquest compromís, no podem deixar de reconèixer el paper fonamental que al llarg de la història ha protagonitzat el món associatiu en les seves diferents expressivitats i reiterem un cop més la necessitat de comptar amb vosaltres des del compromís mutu compartit, cercant les complicitats, establint concercacions, concretant propostes de cogestió i afavorint les sinergies.

Un país amb densitat cultural, innovador i ric amb entitats i moviments socials ha de ser un país amb gent il·lusionada i convençuda de les seves capacitats i els seus reptes. L'acció cultural pública (cohesió i integració) en el territori s'ha de fer amb i des dels ajuntaments, amb i des dels creadors i amb i des de l'associacionisme.

El teixit associatiu, i els ateneus en sou un clar exponent, fa temps que treballen en aquests reptes de proximitat, formació, programació, creativitat, inclusió i projecció i, per tant, sou un proveïdor de servei públic i alhora un agent de crítica i ciutadania, de democràcia, difícil equilibri a vegades, segur.

És en aquest compromís, que des d'ICV-EUiA apostem pel tercer sector cultural i, per tant, ens calen impulsar propostes de millores mitjançant programes específics (plans d'ocupació, formació...) i la implementació o exempcions de línies financeres (mecenatge, convenis, tributs, crèdits oficials específics avantatjosos...) que des del corresponent àmbit competencial (Go-

vern de la Generalitat, ajuntaments) correspongui. En aquest sentit, una peça clau d'aquest reconeixement, protagonisme i impuls dels serveis i equipaments de l'associacionisme ha de ser la incorporació en el desplegament del PECCat del patrimoni immoble d'arreu del territori propietat de les entitats. Tots aquests compromisos i projectes necessiten d'un espai estable i formal per treballar, compartir i concretar els reptes de futur. Us renovo el compromís d'ICV-EUiA.

JOAN HERRERA

Joan Herrera, secretari general d'ICV-EUiA:

Una peça clau d'aquest reconeixement, protagonisme i impuls dels serveis i equipaments de l'associacionisme ha de ser la incorporació en el desplegament del PECCat del patrimoni immoble d'arreu del territori propietat de les entitats. Tots aquests compromisos i projectes necessiten d'un espai estable i formal per treballar, compartir i concretar els reptes de futur. Us renovo el compromís d'ICV-EUiA.

XX edició dels Premis Ateneus

La darrera edició dels Premis Ateneus va ser tot un èxit, un merescut reconeixement a la feina ben feta per part de totes aquelles entitats, persones, empreses i mitjans de comunicació que s'han esforçat durant tot un any amb iniciatives originals i innovadores que potencien i fomenten els valors de l'associacionisme dins el nostre país.

Més de 250 persones vinculades a l'associacionisme van omplir la sala del Palau de Pedralbes per reconèixer la creativitat, l'originalitat, la qualitat i l'esforç dels participants. Aquest, com cada any, és l'objectiu dels premis, convocats des de 1989 per reconèixer la tasca i el treball d'entitats culturals, persones, empreses i mitjans de comunicació del país que promouen la cultura i l'associacionisme cultural.

ELS MITJANS

La *Revista Carrer*, de La Roda d'Accions Culturals i de Lleure, de Barcelona, va rebre el premi als mitjans de comunicació d'associacions culturals. Aquesta publicació, que va néixer fa més de vint anys, s'ha consolidat com una de les veus referents de l'associacionisme, el món educatiu, la cultura i la societat catalana. Amb una periodicitat trimestral i una tirada de quatre mil exemplars, està destinada, entre d'altres, a entitats i grups artístics. Té com a objectius afavorir el coneixement i la difusió de les iniciatives culturals i socials que genera el món associatiu, ser una plataforma per als professionals del món de l'espectacle i treballar en xarxa amb altres entitats de l'educació en el lleure per a infants i joves.

Per una altra banda, el Programa *Mans*, de Catalunya Ràdio, va rebre el reconeixement als mitjans de comunicació professionals. Aquest espai radiofònic, dirigit per Quim

Rutllant i Ester Plana, és un magazín matinal de cap de setmana centrat en la cultura popular i música per a cobla.

LA CREATIVITAT

Pel que fa al premi a la creativitat en arts escèniques, el va rebre l'*Escola de Teatre Artur Iscla*, del Centre Cultural i Recreatiu de Pineda de Mar. Aquesta entitat, que va engegar el 1980 l'escola de teatre per a infants a partir de vuit anys, ha format durant trenta anys actors i actrius del poble i la comarca, ara bé, tal com diuen al seu web, el seu objectiu no és tant formar actors, sinó «educar» des de l'activitat teatral», ja que la consideren una eina per al desenvolupament personal. La seva proposta teatral inclou adaptacions de contes clàssics representats per nens i joves de totes les edats.

L'*Espectacle Girona XXI-Índia/Catalunya*, de l'Associació per a la Difusió de la Música de Cambra i de la Música en Viu, de Girona, és una de les propostes més innovadores de l'entitat, i consisteix a crear vincles entre la música catalana i la hindú, de manera que es promogui la creació musical i el diàleg entre tradicions. Aquest espectacle, que va rebre el premi a la creativitat en música, és una de les propostes recents d'aquest projecte orquestral, que ahora és una de les formacions estables en el panorama actual de la música catalana.

Quant a la creativitat en cultura popular i tradicional, el premi va ser per a *Aigua*, del Cercle de Cultura Tradicional i Popular Marboleny de les Preses. Aquest espectacle, que és una proposta conjunta d'aquesta entitat, la cantant Mirna i el músic Xavi Múrcia, combina la dansa i la música en directe amb un clar protagonisme de la veu; converteix en cançons les danses d'arrel tradicional mitjançant la reinstrumentalització de materials diversos, de manera que la música per a dansa deixa de ser d'acompanyament per passar a enriquir l'espectacle. El Cercle de Cultura fou fundat a les Preses el 1976 i té com a finalitat treballar per la cultura i les tradicions catalanes des del marc de la dansa i la música d'arrel tradicional. Actualment en formen part uns 180 balladors d'edats molt variades.

El jurat

El jurat va estar format per tres persones vinculades al món associatiu i cultural:

Xavier Capdevila, director del programa Quarts de nou de Canal 33, informatiu sobre el món casteller.

Pere Ventura, actor de teatre i de TV vinculat al món ateneístic.

Gal·la Cortadelles, antropòloga cultural i economista.

Els representants
de les entitats premiades
el passat mes de desembre

*Des de 1989 els Premis
Ateneus reconeixen l'esforç
de persones i entitats per
promoure la cultura
i l'associacionisme*

LA INNOVACIÓ

La Societat d'Esbarjo, Esports i Cultura La Principal, de Vilafranca del Penedès, va rebre el premi a la innovació pel seu projecte **Pantalles**, consistent en la campanya de promoció dels seus cursos que difonia material audiovisual per les xarxes socials 2.0. Tenia com a base tres anuncis enregistrats per l'empresa Punt TV, de Vilafranca, i l'objectiu era que es veiessin al màxim de pantalles possibles (televisió, cinema, Youtube, Facebook...). Aquesta entitat, coneguda com el Casal, va ser fundada el 1904 i ofereix serveis de lleure, esbarjo i formació a més de dues mil famílies de la comarca.

També és innovador el projecte del **Servei d'intercanvi de llibres** de l'Ateneu Santcugatenc, que va rebre el premi a l'activitat sociocultural. Aquesta iniciativa va entrar en funcionament fa dos anys com a font d'ingressos per restaurar la façana de l'entitat a partir de la donació voluntària de llibres –se'n van recollir 7.500 volums– i ha donat pas a diverses activitats de promoció i foment de la lectura. El premi reconeix tota l'oferta de serveis que a partir de l'intercanvi de llibres ha tirat endavant l'entitat. En destaquen les activitats del foment de la lectura entre els més petits, la creació d'un club de lectura, una secció al diari *Ateneu* i la cessió de llibres a tres ateneus a Colòmbia.

EXPERIÈNCIA I JOVENTUT

A part del reconeixement al Programa *Mans*, de Catalunya Ràdio, va ser reconeguda l'**Obra Social de Caixa Penedès**, pel que fa a l'esponsorització i el mecenatge, mentre que el reconeixement a l'ateneu de l'any va ser per al **Centre Moral i Instructiu de Gràcia**, de Barcelona. **Dídac Tudela i Cànovas**, de la Societat Cultural La Vicentina, de Sant Vicenç dels Horts, va rebre el premi de reconeixement a la trajectòria individual, per la seva tasca en aquesta entitat més que centenària.

I contraposant l'experiència i el llarg recorregut, va tenir lloc el segon concurs «Jove proposa. Fes teu l'Ateneu», que compta amb el suport de la Secretaria de Joventut i està destinat al foment de la participació de grups de joves en l'organització d'activitats en les entitats culturals catalanes. El projecte guanyador fou **Màgic**, **Festival de Màgia Jove**, que duen a terme els Lluïsos de Gràcia de Barcelona entre desembre de 2009 i novembre d'aquest any. Màgic neix de la iniciativa d'un grup de joves amb l'objectiu d'ajudar els joves mags a promocionar-se i també a apropar-se al món professional. En aquest sentit, concentra diferents activitats que giren a l'entorn de l'il·lusionisme: tallers, concursos i gran gala de màgia.

Carme García, responsable de Cultura Popular i Tradicional de la Diputació de Barcelona

«Amb la crisi, calen més infraestructures, gent preparada i activitats tradicionals»

Fruit del seu treball directe amb les entitats, Carme García Lores valora molt la tasca dels ateneus. Pensa que han d'estar en la xarxa bàsica d'equipaments del país i creu que la crisi obliga tots els actors culturals, tant les administracions com els sectors privats i associatius, a optimitzar recursos.

Aquesta entrevista s'ha dut a terme a l'Ateneu Barcelonès.

Quina és la vinculació del moviment ateneístic amb l'àrea de Cultura Popular i Tradicional?

La meva àrea és diferent perquè nosaltres treballem amb entitats mentre que la Diputació, per competències, ho fa amb els municipis. Per tant, som els únics que treballem i subvencionem entitats. A partir d'això i de la relació amb els ateneus, una gran part dels quals integra entitats que fan cultura popular i tradicional, tenim una gran relació, sobretot a partir de l'Ens de Comunicació, que es conforma com a federació de federacions d'entitats. A més, amb 700.000 euros, no en tenim per a gaire, i cada vegada hi ha més entitats que demanen diners i al final hem de repartir miquetes.

«A vegades els ateneus demanen ajuts però encara es veu l'Administració com antagonista»

Certes queixes dels ateneus tindrien un sentit econòmic o d'interlocució en temes culturals?

A partir de la relació al si de l'Ens de Comunicació i amb les federacions, ha sortit el tema del Pla d'equipaments culturals de Catalunya (PECCat), competència de la Generalitat i que es treballa amb ajuntaments i no tant amb entitats, i aquí se centra la queixa. La meva opinió personal, però no tancada, és que molts ateneus compleixen una funció molt important i que, per l'economia del món de la cultura i la crisi, el PECCat ha de tenir en compte convenis per a l'ús d'equipaments, potenciant-ne la renovació. I això ho hem comentat tant amb les agrupacions de municipis com amb la conselleria.

Segons el seu secretari general, la conselleria de Cultura i Mitjans de Comunicació ha obert una «finestra» en preveure que els ateneus facin convenis amb els ajuntaments respectius dins del PECCat. Coincideix amb la línia de la Diputació?

Efectivament. De fet, fa uns mesos s'ha obert una línia de subvencions des de l'àrea d'Obra Pública per als ateneus o centres culturals que tinguin convenis municipals. És una subvenció petita per posar al dia aspectes relacionats amb l'adequació de locals a les normatives de seguretat o d'accessibilitat.

Pel que fa a les ajudes per a formació o difusió, el que depèn de l'Oficina de Difusió Artística de l'àrea de Cultura, com es veuria la inclusió dels ateneus?

Aquesta qüestió la porta directament Cultura i no en tinc informació detallada, però sí que és positiu oferir formació a les entitats. No es tracta només d'oferir petites subvencions, sinó de donar suport a la formació, o d'orientar-les en les complexitats de les convocatòries d'ajuts. Cal ajudar en formació a gent que col·labora en entitats, sobretot en temes com les noves tecnologies o la formació en directius. Aquesta línia està tenint molt d'èxit, amb dos cursos completament plens enguany. Nosaltres no posem cap problema perquè hi siguin els ateneus; la idea és potenciar les entitats perquè el personal municipal o d'altres administracions ja tenen els seus cursos equivalents.

Arran del congrés dels ateneus de Catalunya, s'ha constatat que aquests centres s'han de reciclar i que s'havia de professionalitzar el camp de la dinamització cultural...

Aquí entrariem en convocatòries de Diputació o Generalitat, però és clar que caldria contractar professionals del sector: gerents, directors... La veritat és que la tendència és la professionalització. Però no és el mateix un ateneu d'una població de fins a 10.000 habitants que el d'una ciutat més gran o un districte de Barcelona.

La Federació d'Ateneus es queixa que li costa tenir dades de la situació dels seus adherits, de problemàtiques comunes... La Diputació, amb la Generalitat, pot ajudar a tenir estudis sobre els equipaments arrelats al territori?

Tot i que això entra en competències que són directament del diputat de Cultura, és cert que nosaltres veiem molt directament la vida cultural que generen les entitats. Catalunya, sense les entitats de cultura popular i tradicional, incloent-hi els ateneus, no tindria la majoria de l'activitat cultural de qualsevol cap de setmana.

«La meua perspectiva és que totes les entitats que fan cultura pròpia són de cultura popular i tradicional»

Els ateneus són bàsics com a seu de moltes d'aquestes entitats, i la Generalitat els ha de comptar en el mapa d'equipaments. I ara, amb la crisi econòmica, encara és més obligatori comptar amb infraestructures, amb gent preparada i amb activitats tradicionals de molts anys. També és cert que cada població és diferent: n'hi ha que en tenen una tradició importantíssima i altres, sobretot a l'àrea metropolitana, en què això no passa.

Un dels reptes que s'havia plantejat el món ateneístic és obrir-se a altres formes de cultura, als nous, i reciclar-se per ser centres culturals més amplis. Com es valora aquesta voluntat?

En la relació entre ateneus i Administració, sigui la Generalitat o les locals, això s'ha d'obrir per les dues bandes. Això s'ha de dir perquè a vegades els ateneus demanen ajuts però encara es veu l'Administració com

a antagonista. Un dels temes que es va plantejar de forma suau a l'Ens de Comunicació és la conformació d'entitats de la nova ciutadania. Encara no tenen un teixit consolidat, però algunes coses s'han de replantejar, de la mateixa manera que amb entitats representatives d'altres zones d'Espanya, que no fan gaires coses ple-gades amb entitats tradicionals catalanes.

D'altra banda, moltes entitats integren força nous sense problemes. Però sí que s'està conformant un nou ventall d'entitats, i la meua perspectiva és que totes les entitats que fan cultura pròpia són de cultura popular i tradicional. Amb aquest criteri, d'aquí a poc també seran interlocutors i demanaran subvencions i necessitem més recursos. Per ara, hi ha l'Àrea de Nova Ciutadania, però potser el proper mandat, amb entitats més consolidades, ens ho haurem de replantejar.

Ha comentat molt la tasca de l'Ens de Comunicació. Suposo que és fonamental aquesta coordinació d'interlocutors?

Jo en faig una valoració molt positiva perquè una federació de federacions d'entitats és un gran interlocutor. En una reunió pots parlar de moltes qüestions i acordar moltes coses, aquest n'és l'objectiu. En un moment en què no sols la cultura popular, sinó la cultura associativa no està en la seva millor època, que hi hagi gent que treballi col·lectivament és molt positiu per intentar que Catalunya segueixi tenint molta vida cultural. Aquesta tasca de representació, de renovació del teixit associatiu, d'incorporar nous i joves, de fer autocrítica i de treballar amb l'Administració la tenim molt en compte i la valoro molt.

«Hem de treballar en xarxa... si no ho fem així, tothom s'acaba tancant en les seves maneres de fer»

L'elaboració del PECCat, fet per la Generalitat però amb els ajuntaments; els serveis de la Diputació per ajuntaments però també per a entitats, la coordinació de l'Ens de Comunicació... cada dia és tot més complex.

Hem de treballar en xarxa, hi crec absolutament. Si no ho fem així tothom s'acaba tancant en les seves maneres de fer. A més, els diners públics hem d'intentar optimitzar-los a partir de la col·laboració. En cultura, a més dels ajuntaments, tenim tota una xarxa d'entitats que fan coses i que tenen equipaments... doncs, hem de col·laborar. Cada municipi és diferent i això de les identitats cada vegada és més complex. Una persona es pot sentir d'un lloc però pot estar en una entitat amb gent molt diferent, d'altres orígens...

Suposo que el repte és passar de la multiculturalitat a la interculturalitat...

A mi m'agrada més *inter* que *multi*. Sempre dic que Catalunya té un èxit, i és que totes les comunitats, històricament, s'hi han anat barrejant. I això és un factor d'èxit social. Amb això aconseguirem que la nostra societat sigui més cohesionada, tot i que amb alguna comunitat costi més, sobretot per motius de religió. Com sempre hem evolucionat amb el mestissatge, sense perdre ni la llengua ni la cultura, aquesta serà la via de futur.

ITALO RONDINELLA

CONVENI D'EDUCACIÓ

El 4 de març la Federació d'Ateneus de Catalunya va signar un conveni amb el Departament d'Educació de la Generalitat del qual es podran beneficiar totes les entitats federades. A través d'aquest conveni, els alumnes d'ensenyament secundari postobligatori i d'ensenyaments artístics i esportius podran perfeccionar la seva formació alternant l'estudi amb les pràctiques professionals a les entitats.

El temps màxim de dedicació a les pràctiques serà de 4 hores diàries i 20 setmanals. El seguiment i l'avaluació es gestionaran des del centre docent, tot i que l'entitat haurà de designar una persona responsable de pràctiques entre el seu personal, que haurà d'editar un informe del resultat del conveni.

LA XECAT CREIX

La Xarxa d'Equipaments Cívics de Catalunya (xeCat) ha continuat creixent: d'ençà l'adhesió de la Federació d'Ateneus de Catalunya el novembre del 2009, gairebé 40 entitats federades s'han adherit a la xarxa; també ho ha fet la Federació d'Associacions de Gent Gran de Catalunya (FATEC) i l'Associació Catalana de Municipis i Comarques.

La xeCat, coordinada per la Secretaria d'Acció Ciutadana del Departament de Governació i Administracions Públiques de la Generalitat, ha organitzat sessions formatives per a les entitats per formar-les en la gestió del portal web de la plataforma, www.xecat.gencat.cat. Aquesta formació és bàsica perquè el lloc web serà l'eina fonamental per gestionar la informació pràctica i fomentar l'intercanvi de recursos per tal de traçar una xarxa d'equipaments tant pels ciutadans com per les entitats.

CORREDURIA D'ASSEGURANCES – EXCEL·LIR

C/ Generalitat, 22, 2^o4^a. 08850 Gavà 902.22.44.19 / 695.911.457

CONDICIONS ESPECIALS PER A ENTITATS FEDERADES

- EN LA CONTRACTACIÓ D'ASSEGURANCES PER CASALS D'ESTIU
- AUDITORIES GRATUITES DE LES ACTUALS PÒLISSES.

SUBVENCIONS

Les subvencions són una de les fonts de finançament clau per a les entitats sense ànim de lucre com els ateneus. Anualment la Federació convoca una jornada de subvencions, que enguany es va celebrar el 20 de febrer als Lluïsos de Gràcia, on van assistir més de 50 persones de 35 entitats. Amb aquest tipus de jornada s'aconsegueix posar a l'abast de les entitats les diferents fonts de finançament públiques i privades que es poden aprofitar en la gestió dels ateneus. Ramon Fontdevila, director del Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana, i diversos membres de la Federació van aportar experiències i consells per tramitar-les. La Federació ofereix en aquest camp informació i assessorament, i ha programat dins de l'oferta formativa per a tècnics d'entitats una sessió per aprendre a redactar projectes i memòries per a presentar-les a les subvencions.

PREMIS ATENEUS 2010

La Federació d'Ateneus de Catalunya ha publicat les bases per a l'edició dels Premis Ateneus 2010, que la Federació convoca anualment amb l'objectiu de reconèixer la creativitat, l'originalitat, la qualitat i l'esforç que fan les diferents associacions culturals, les persones i els mitjans de comunicació del país per promoure la cultura i l'associacionisme cultural.

Enguany els Premis s'estructuren en 6 modalitats: Premi als mitjans de comunicació d'associacions culturals de Catalunya que afavoreixin i difonguin l'activitat associativa; Premi a la creativitat; Premi a la creativitat en música; Premi a la creativitat en cultura popular i tradicional i Premi a la innovació.

Hi pot optar qualsevol de les associacions de Catalunya legalment constituïdes amb una àmplia base associativa estructurada majoritàriament a partir del voluntariat. El termini de presentació de propostes finalitza el 12 de novembre de 2010 a les 15 hores. Les bases es poden consultar i descarregar des del lloc web de la Federació www.ateneus.cat.

Premis
Ateneus
2 0 1 0

Consulteu les bases a www.ateneus.cat

III EDICIÓ DEL CONCURS JOVE PROPOSTA

Les bases per a la III edició del concurs «Jove proposa: Fes teu l'ateneu!» han estat publicades per la Federació d'Ateneus, de manera que queda oberta la convocatòria d'aquest any 2010. El concurs, que rep el suport de la Secretaria de Joventut de Catalunya, vol ser una oportunitat per apropar grups de joves al món de l'associacionisme. L'edició actual presenta una modificació important: s'ha ampliat l'edat de participació dels participants, que comprèn des dels 16 fins als 30 anys.

FORMACIÓ EN ASSOCIACIONS I COMUNICACIÓ

L'Ens de Comunicació Associativa ha organitzat dues jornades formatives per millorar la comunicació en l'àmbit associatiu.

La primera, «Com comunicar les programacions, com aconseguir fer-les arribar al públic», és organitzada conjuntament amb la Federació d'Ateneus i la Diputació de Barcelona i es farà el 2 d'octubre de 2010 al Centre d'Estudis i Recursos Culturals (CERC). Tres experts parlaran dels aspectes que cal contemplar en una estratègia de màrqueting per tal que les programacions artístiques arribin al màxim de persones de manera eficaç. Temes com el pla de comunicació, la publicitat, els suports i mitjans comunicatius, el protocol, l'atenció al públic, les bases de dades, el màrqueting relacional, el màrqueting digital, etc., seran analitzats en profunditat.

La segona jornada, organitzada per l'Ens, TV3 i la Fundació Paco Candel, serà un seminari pràctic sobre associacions i comunicació, que tindrà lloc a TV3 el proper 5 d'octubre de 2010. S'adreçarà a responsables de premsa i directius de les federacions i entitats federades a l'Ens de Comunicació Associativa. Més informació info@ensdecomunicacio.cat.

POSTGRAU EN ANIMACIÓ SOCIAL I DESEN- VOLUPAMENT COMUNITARI

La Universitat Pompeu Fabra i l'IDEC proposen un programa de postgrau en Animació Social i Desenvolupament Comunitari, dirigit per Xavier Marcè i Paulina Ballbé, i adreçat a titulats, professionals, treballadors, col·laboradors o voluntaris de l'àmbit sociocultural i comunitari que vulguin actualitzar o completar la seva formació, o professionalitzar-se o capacitar-se per treballar-hi en llocs de més responsabilitat. Pot interessar les persones vinculades a l'associacionisme ja que també està dirigit a agents de barri o poble, responsables de casals culturals i equipaments similars; voluntaris, dinamitzadors d'entitats sense ànim de lucre, associacions (de joves, dones, estudiants, jubilats, immigrants, veïnals o altres moviments socials); entitats esportives i de lleure, culturals (música, dansa, arts plàstiques, cultura popular o comissions de festes), cooperatives, etc. Per a més informació visiteu www.idec.upf.edu.

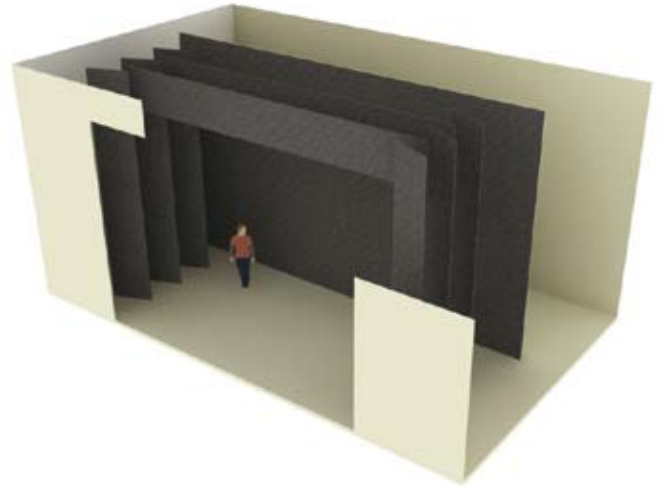

TURISME ATENEÍSTIC A GRÀCIA

El passat 12 de juny, la Vila de Gràcia va acollir una trobada de directius d'ateneus, dins del projecte de Turisme Ateneístic, que la Federació havia engegat el 2009 per promocionar els ateneus com a centres d'interpretació del territori i situar-los, a llarg termini, dins de les propostes de turisme cultural catalanes. La trobada a Gràcia va servir per donar a conèixer el treball en xarxa que duen a terme els ateneus al barri: el Centre Moral i Instructiu de Gràcia, el Cercle Catòlic de Gràcia i els Lluïsos de Gràcia. Els participants van fer una visita històrica pel barri de la mà del veí i historiador Joan Lafarga.

FROYA

Empresa orientada a la **remodelació**
i la **gestió integral** de sales d'espectacles,
teatres, cinemes, auditoris i sales polivalents

Retapissat de cadires i butaques
Cambra negra
Barres, cordes i politges
Telons principals
Cortines i riells
Revestiments tèxtils de parets
Direcció d'obra
Enginyeria
Projectes
Assessorament, tramitació de permisos

carrer Muntaner, 456 principal
08006 Barcelona
Mòbils 686 802 064 · 639 348 870
comercial@froya.es · info@froya.es · www.froya.es

ROSA GÀ MIZ, actriu

«Al Círcol Catòlic de Badalona vaig aprendre l'essència del teatre»

Rosa Gà Miz (Badalona, 1965), és una actriu dels peus fins al cap. Per això, ha tocat les diferents tecles del món del teatre: des de la interpretació clàssica fins a l'adaptació de textos, la pedagogia teatral, el teatre infantil, el cinema o els serials televisius. Obrim el teló per conèixer algunes reflexions d'aquesta artista, que va descobrir que volia ser actriu amb catorze anys, al Círcol Catòlic de Badalona.

Com va marcar la teva trajectòria el teatre amateur i el teu vincle amb el Círcol Catòlic de Badalona?

Vaig començar a fer teatre amateur amb el grup d'adults del Círcol Catòlic, perquè no n'hi havia cap de juvenil. Aquella experiència va ser molt interessant, perquè em vaig passar molts assaigs observant des de les butaques i em vaig adonar del que realment m'agradava; jo ja tenia l'olor que m'agradava fer teatre, però el Círcol Catòlic va fer que dugués el desig a la pràctica. Hi vaig aprendre l'essència de l'ofici, que no ha canviat amb els anys.

És possible el teatre amateur sense el suport d'espais com els ateneus?

És molt complicat. Evidentment, si hi ha la força, el teatre es pot fer on sigui, però els centres cívics ofereixen un espai menys fred,

perquè pertanyen a entitats amb història, porten la història de la gent. Al Círcol ens vam envoltar del nostre públic, ja que érem com una família, i vam actuar en la tradició d'un espai molt teatral. Em va servir molt...

Què implica, per a tu, dedicar-te professionalment al teatre?

El teatre per a mi és un ofici, però també té una façana creativa i d'afició, i això l'engrandeix i el converteix en un ofici vocacional. També fa que constantment hagi de combinar la vessant creativa amb la necessitat de guanyar-me la vida, tot i que això pugui generar a vegades contradiccions.

Creus que el teatre viu un bon moment a casa nostra?

Malgrat la crisi, el públic segueix anant al teatre. Potser no tant, però es fan molts projectes. És cert, però, que hi ha menys subvencions i pitjors condicions laborals.

Al llarg de la teva trajectòria has fet d'actriu a diverses sèries de televisió (Ventdelplà, Temps de Silenci, L'Un per l'Altre, Oh Espanya! i Oh Europa!...). Són molt diferents avui aquests serials de com eren fa uns anys? I per què creus que s'han convertit en una alternativa d'oci tan massiva?

Avui dia hi ha més oferta i també hi ha més afició pels serials perquè són històries molt ben escrites —el nivell dels guionistes ha millorat. He de confessar, però, que no miro serials, tot i que hi treballi. La televisió, per mi, és una bona via per guanyar-me la vida, ja que sol ser una feina més estable, però jo necessito combinar-la amb el teatre. Tinc sort de poder-ho combinar tot...

A més del teatre convencional, des del 2002 també fas teatre adreçat als infants. Canvia molt l'experiència d'actuar per a un públic infantil?

És un públic molt diferent. Els nens són el públic més exigent que hi ha: no tenen barreres a l'hora de dir què senten. Ara bé, si la història que els expliques els agrada, s'hi enganxen del tot. Per això, hem de ser molt exigents i durant la funció estar a dalt de l'escenari amb tota la intensitat. És esgotador, però, alhora, molt gratificant.

A la vostra companyia, La Perla 29, l'Oriol Broggi dirigeix, tu adaptes les obres clàssiques al públic infantil... i com arribeu als infants?

Fem gires als teatres dels pobles i també participem en campanyes escolars. La nostra voluntat és adaptar els clàssics teatrals, perquè són històries que poden ensenyar moltes coses. Ara, per exemple, estem presentant *La bona persona de Sezuan*, de Bertolt Brecht, adaptada.

Tens algun projecte de futur amb què estiguis treballant?

El més imminent és l'obra *Pel Davant i pel Darrere* (Michael Frayn), que estrenarem el setembre que ve al teatre Borràs.

Recomana'ns, per acabar, alguna obra o autor imprescindible.

Qualsevol obra d'Anton Txèkhov, perquè parlen de les relacions humanes d'una manera molt bonica i ens fan veure com de la seva època, fa més d'un segle, fins avui, les relacions no han canviat gens!